

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 1100. Pres.

MIRON,

prin îndurarea lui Dumneșeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe în Transilvania, și metropolit al românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania,

Iubitului cler și popor al archidieceșei Noastre transilvane; iubiților și onorabililor deputați aleși pentru sinodul archidieceșan: Dar și milă dela Dumneșeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos!

Avînd în vedere §§. 89 și 90 din statutul organic, convocăm, și prin aceasta dehiarăm de convocat sinodul ordinariu al archidieceșei Noastre transilvane la biserica catedrală din cetatea Sibiu, pe **Duminea Tomei**, adică pe **4 Aprile vechiu** a. c. la 9 oare înainte de ameași, în carea și după terminarea ritualelor bisericesci va urma deschiderea sinodului în localitățile seminariului archidieceșan, și numai decăt se vor începe lucrările sinodali conform regulamentului afacerilor interne.

De altminte împărtășim tuturor binecuvîntare archipăstorească!

Sibiu, la 24 Martiu, anul Domnului 1882.

Mai sus numitul archiepiscop.

Miron Romanul m. p.

Revista politică.

Sibiu, în 24 Martie

Fiindcă spațiul coloanelor nu ne permite a discuta astăzi mai pe larg o chestiune de mare importanță ne mărginim a atrage atențiunea cetitorilor asupra unei petițiuni de mai la vale. **Petițiunea** adresată ministrului reg. ung. de culte și instrucțiune publică din partea **Devenilor** are în vedere o catedră la scoala reală de stat din Deva. Pretensiunea petenților este foarte justă și noi o am spriginit și cu altă ocașiune. Cugetînd dela cea dintăiu ocașiune incoace mai mult asupra obiectului cuprins în petițiune am ajuns la rezultatul, că pretensiunea petenților e — prea modestă. În petițiune este vorba numai de o catedră de limba română, pe când după raportul numeric al poporațiunii din comitatul Hunedoarei, care este locuit mai numai de Români, și în puterea §. 17 din art. XLIV de lege din 1868, statul este obligat a „*purt a grije*”, ca Românii din acel ținut „*să se poată perfecționa în limba lor maternă . . . până acolo, unde se începe cultivarea mai înaltă academică.*” Prin urmare, petenții, pe baza legii în vigoare, sînt în drept a pretinde ca instituturile de stat din Deva să se propună toate numai în limba română. Nu va plăce aceasta nici dnului Rethi și poate nici dlui ministru Trefort. Dar când place ceva legii votate de dietă și sancționate de monarch, n'ar trebui să și bată nimenea capul cu ce place particularilor, chiar și când particularii sînt investiți cu funcțiuni de stat. Am repetat și repetăm, că Românii trebuie se fie mai desghețați și mai energici când e vorba de petensiuni

juste și basate în lege și se nu se uite în gura unor obraznici, cari nesocotind legile, pe cari dic că le pun în lucrare, le fac iluzorii pentru scopuri fantastice. Dicala: „*Obrasnicul mîncă prasnica*” se facem ca, odată pentru totdeauna, se ese din curs față cu dreptul ce ni'l dau legile statului.

Întălnirea monarchului nostru cu al Italiei a început de nou a fi obiect de discuțiune în diare. Greutatea cea mai mare ce întimpină întălnirea acum ar fi locul, unde se se întănească monarchii. În timpul mai din urmă era vorba de Roma. Acî însă face greutatea curia Papei. Fi-va numai greutatea aceasta sau mai sînt și altele, e greu de a spune. În diua de astăzi sînt o mulțime de sciri contradicătoare în privința constelațiunilor celor noue încăt par a fi intradins emise în public, ca s'el facă confus se nu mai scie ce se alegă dintr'ensele.

Un resumat interesant din scirile cele mai din urmă despre constelațiuni și alianțe noue cu totul opuse programei „ligei democratice” italiene, dar și între sine, găsim într'o revistă a unei foi germane de aici. „O foaie sërbească, ce e drept opozițională — se dice în revistă — scie de o convențiune militară încheată între Austro-Ungaria și Serbia. În puterea convențiunii acesteia Serbia ar primi dela Austro-Ungaria teritoriul dintre Bosna și Drina, pe când Austro-Ungaria, în schimb, ar avè dreptul de garnisoane în Belgrad și Nissa (Niș). Împăratul și regele Francisc Iosif va fi comandantul suprem al armatei sërbesci și va avè dreptul de a denumi ofițieri sërbesci dela divizionari în sus. „Memorial diplomatique” din Paris publică un proiect, după care ar avè se se întănească cei trei împărați, la care întălnire însă vor avè se ia parte și suveranii Italiei, României și Serbiei. Altă foaie spune de alianțe fabricate de principele Bismarck contra Rusiei. Locul dintăiu în alianțele acesteia iau: Germania și Austro-Ungaria, însă și Svedia și România fac pregătiri militare pentru scopul de a lua în posesiune câte o bucată din țerile rusesci. Lui Bismarck i ar plăcè se vadă Svedia întărinu-se, căci este putere protestantă, și protege bucuroși România, care cugetă la reocuparea Basarabiei. Afară de aceste, la cas de resboiu, ar merge și Serbia și Turcia contra Rusiei. Turcia ar reocupa, la o astfelu de ocașiune, teritoriile sale de mai nainte de lîngă Marea-neagră. Perspectiva aceasta favorabilă a făcut pe Turcia așa de iubitoare de resboiu, încăt în direcțiunea aceasta abia mai e în stare a și infrîna zelul. *Summa summarum* principele Bismarck a pregătît cât se poate de bine toate pentru un resboiu agresiv contra Rusiei, numai nu poate căștiga și pe împăratul Wilhelm pentru planul seu. În chipul acesta pacea prorocită neîntrerupt de diarele oficioase va fi până una altă susținută.”

Dela Belgrad are „Allg. Ztg” din Augsburg o corespondență care merită atențiunea ori căru om și care ilustrează raportul dintre Austro-

Ungaria și Rusia. Autorul exprimă temerea, că ministerul Pirocinaș nu se va mai putè ține mult în fruntea trebilor „Prilegiul cel mai neînsemnat — scrie corespondentul — poate resturna cabinetul actual și poatu nimic și influența Austriei în Serbia. Dacă vrea Austria se aibă o influență durabilă trebuie se se pună în legătură cu elementele naționale sërbesci. Firesce, că atunci toată politica orientală trebuie acomodată astfelu. Austria ar trebui se și facă elementul sërbesc din Bosnia și Erțegovina mai adict. Aceasta înse numai așa se poate ajunge, dacă se va părăsi de tratamentul cel ostil al Serbilor și dacă ar înceta de a protegia pe minoritatea dispartentă a catolicilor față cu impoșanta majoritate a greco-ortodocșilor. Până când Austria nu înaugurează în Bosnia și Erțegovina o politică mai amicabile Serbilor, în zadar va umbla după influențe în Serbia, pentru că fiecărui ministriu sërbesc i se va imputa tratamentul de astăzi al Serbilor în Bosnia și Erțegovina.”

Corespondentul din Brusella scrie la „St. James-Gazette”: „Un bărbat de stat, care în puterea pozițiunii sale trebuie se fie bine informat, a întărit scirea corespondentului dsale din Colonia, că statul major general al Germaniei lucră în ministeriul de resboiu diua și noaptea. Ordinul de mobilizarea armatei este gata și se poate espeda în tot momentul. Se vorbesce că din vistieria de resboiu dela Spandau s'au luat o sută de milioane mărci”. Scirea aceasta din urmă dice „D. Ztg.” abia se va putè susține ca adevărată, dară abstragînd dela densa, nu încape nici o îndoială, că statul major general german desvoaltă în anul acesta o sirguintă esttraordinară. În Berlin cred oamenii în asigurările rusesci de pace și — se pregătesc.

Proiectul despre scoalele medie în comisiunea pentru instrucțiune.

(Urmare.)

Gavr. Baross cetescesce declarațiunea directorului de scoale Antoniu Berecz, care își exprimă dorința ferbinte de a vedè cât mai în grabă proiectul acceptat, pentru a combate afirmațiunea că proiectul nu e recomandat cu căldură de nici un bărbat de scoală.

Iac *Miehl*: Gratulez ministrului, căci voese a delătura defectele din instrucțiunea secundară prin lege, dar pe mine ca catolic acest proiect nu me mulțemesce, pentru că acesta nu cuprinde remarcarea precisă a caracterului scoalelor susținute din fondurile de studii și totuși ministru s'a pronunțat în casa reprezentanților cu privire la drepturile bisericii catolice. Ve rog deci a precisa apriat caracterul acestor scoale chiar și din considerațiune cătră conservarea dreptului suprem de patronat reg. apostolic și a linisii prin aceasta confesiunea catolică. Aceasta nu va fi un prejudeț

pentru cercetarea naturii fondurilor și fundațiunilor, pentru că fondurile necontestabil catolice sînt suficiente pentru susținerea acestor scoale. Ve rog mai departe pentru instituirea unei noue *commissio studiorum*. Dar și biserica catolică trebuie se aibă o înriurintă asupra scoalelor sale, încăt pentru detaiuri me învoesc bucuroși cu statul. Aștept numai o declarațiune din partea ministrului în această privință, căci eu atern adoptarea proiectului dela aceasta declarațiune.

G. Baross observă că prima dorință a oratorului se referesce la detaiuri, a doua însă se ține de o comisiune deosebită. Ambele dorințe nu se țin de discușiunea generală.

Ministru Trefort observă, că atitudinea sa cu privire la fonduri e dictată de o resoluțiune adusă de casa reprezentativă; încăt pentru remarcarea caracterului catolic al acelor scoale ministrul nu are nimic de țis, dacă comisiunea va lua o asemenea hotarire.

Guido de *Baussnern*: Momentul principal atăt din punct de vedere confesional cât și național pentru mine sînt acei paragrafi din proiect, cari se referesce la calificațiunea învețătorilor, și fiindcă ministrul de instrucțiune susține esența acelor paragrafi, eu trebuie se resping proiectul de scoalele secundare în tot cuprinsul seu.

Este adevărat, proiectul recunoasce în principiu dreptul confesiunilor de a și califica învețători, dar exercitarea acestui drept este aternată de înființarea unor institute de calificare pentru învețătorii dela scoalele secundare, prin urmare de o condițiune, care de o parte nu a esistat până acum, ear' de altă parte implinirea acelei condițiuni este și o imposibilitate absolută nu numai pentru Sasii din Transilvania ci și pentru celelalte confesiuni, așa încăt în pracsă proiectul în analiza din urmă nu e decăt o deseversită confiscățiune *de facto* a drepturilor de calificare a învețătorilor celor confesiunile respective, va se dice a confiscarea acelu drept cardinal, cu care este împreunată esistența sau căderea autonomiei scolastice a confesiunilor. Aceasta e cel puțin pentru confesiunile din Transilvania: o vătămăre cu atăt mai grea a drepturilor și legilor esistente, cu cât unul din punctele principale ale legii de uniune adică § 14 din aceasta lege garantează apriat susținerea intactă a legilor religioare transilvane și în virtutea acestei legi suprema inspecțiune a statului e mărginită numai la administrarea fundațiunilor pie ale confesiunilor transilvane. La aceasta se mai adauge și dispoșiunea din proiectul de lege care stabilesc că limba pentru esamenele de calificarea tuturor învețătorilor trebuie se fie cea maghiară. Aceasta dispoșiune este o evidentă nedreptate, fiind că silesce pe candidații de profesură Sasi a se califica numai la universitățile din patrie în limba maghiară și a rămâne astfel depărtați de universitățile esterne

cu toate că proiectul permite apriat calificarea învățătorilor la universități esterne; de altă parte dispozițiunea atinsă se află în contradicere cu întreg spiritul legii de naționalitate.

Scopul acestei dispozițiuni se poate deduce din §. 39 al proiectului de lege, care ține, că limba scoalelor secundare de stat ce se vor înființa de nou nu poate fi decât cea maghiară; prin aceasta eărăși se șterge simplu unul dintre punctele principale a legii de naționalitate, care impune ministrului de instrucțiune datorița a se îngriji în institutele de învățământ de stat ca cetățenii statului de ori ce naționalitate să se poată de cualifica în limba lor maternă până la punctul, unde începe cualificarea academică. Deci dispozițiunea proiectului de lege, ce privește limba examenelor de cualificațiune pentru învățători nu poate ave alt scop decât a face pe învățătorii dela scoalele secundare de limbă nemaghiară să se însușească limba maghiară astfel ca ei mai curând sau mai târziu se fie în stare a propune în scoalele secundare ori ce obiect în limba maghiară. Obținându-se acest rezultat nu va mai fi de lipsă decât o noală cu doi paragrafi scurți pentru ca limba de instrucțiune la toate scoalele secundare din partrie să fie cea maghiară.

Eu sunt convins că aceasta tendență nu este intențiunea ministrului de instrucțiune, este însă scopul curentului șovinistic care durere domnesce în țeara noastră.

Ce influență puternică exercită acest curent asupra guvernului, aceasta se adeveresc prin faptul, că în proiectul de lege penultim, în cel dela 19 Martie 1880, *lipsesc* toate dispozițiunile, care me fac se resping proiectul *present* al ministrului în tot cuprinsul seu. A da mână de ajutoriu la aducerea unei legi, care în fapt e de o astfel de natură încât mai curând sau mai târziu să poată fi întrebuintată ca mijloc, *pentru a nimici cu deservire scoalele secundare sășesci din Transilvania și prin aceasta pe cele din urmă scoli secundare germane* — aceasta eu unul nu pot se o fac nici odată, nu pot se o fac fiind că sunt german și fin neclintit la germanism, nu pot se o fac însă nici ca patriot unguresc, pentru că sunt convins, că ori ce act, care se comite contra culturii germane în Ungaria, păgubesc interesul bine înțelese ale patriei și statului unguresc.

Așa numita concesiune de 5 sau 10 ani ce se mai face învățătorilor, nu are nici o valoare pozitivă și nu merită nici a fi discutată.

Din aceste și alte considerațiuni Baussner respinge proiectul și declară, că nu va lua de loc parte activă la desbaterea specială. Domnii din comisiune se procedă cu înțelepciune, — dar eu, ține Baussner terminând, trebuie să declar în numele meu și al colegilor mei odată pentru totdeauna: *De nobis sine nobis!* (Va urma.)

Proiect de regulament pentru afacerile consistoriului metropolitan

elaborat de I. Cav. de Pușcariu, deputat congresual.

Regulament

pentru afacerile consistoriului metropolitan al bisericii ort. române din Ungaria și Transilvania.

(Urmare.)

§. 25. De competența consistoriului plenariu ordinaru (anuale) se ține:

a) a lua măsurile necesare pentru

sustinerea drepturilor constituționale a le întregii biserice;

b) a face pregătirile necesare pentru convocarea congresului ordinaru pe avoc următoriu, eventual-minte pentru convocarea lui estraordinarmente;

c) a executa conclusele congresuale;

d) a priveghia asupra averei și fondurilor metropolitane sau comune mai multor diecese;

e) a statori bugetul metropolitan și a censura socotelile și inventariile pentru congres;

f) a statori toate acele rapoarte, date statistice, proiecte de statute și regulamente, ce vin a se substerne congresului;

g) a emana instituțiunile pe baza concluser congresuale;

h) a decide asupra tuturor cauzelor apelate dela consistoarele plenare ale dieceselor;

i) a decide asupra tuturor cestiunilor principiale privitoare la interpretarea și aplicarea concluser congresuale;

k) a decide asupra cestiunilor între diferitele senate ale consistoriului metropolitan;

l) a decide asupra cererilor de delegațiunea altui consistoriu eparchial.

m) a emite comisiuni investigatoare asupra irregularităților dela consistoarele eparchiali;

n) a decide toate cauzele disciplinari ale personalului propriu subaltern, și cele apelate dela consistoarele eparchiali;

o) a pertracta toate rescriptele și ordinațiunile autorităților mai înalte de stat, privitoare la drepturile bisericesci și la suprainspecțiunea coroanei;

p) a înlocui toate acele comisiuni congresuale ce nu și-au isprăvit operatele sale până la închiderea congresului și a finalisa agendele lor. Escepțiune se face dela aceasta numai în privința acelor comisiuni congresuale, ce se esmit pentru cercetarea irregularităților la consistoriul metropolitan;

q) a pertracta plânsorile de nulitate în contra decisiunilor senatelor consistoriale sau a incompatibilității;

r) a alege pre secretariul consistorial, pre fiscal consistorial, pe defensorul matrimonial, pre perceptorul și controlorul dela cassa metropolitană.

§. 26. De competența senatului strîns bisericesc se ține:

a) a dispune în ultima instanță, a judeca toate cestiuni contraerse în trebdele spirituale ale preoțimeii și credincioșilor înaintate pe calea apelațiunei sau recursului;

b) a decide în ultima instanță cauzele matrimoniale;

c) a esmite instrucțiunile necesare pentru uniformitatea rituală, și ceremonială, pentru cualificarea, înaintarea și purtarea preoților, diaconilor și cantorilor precum și a catechetilor; pentru întocmirea corespunzătoare a bisericeilor, a seminariilor, a cărților rituale și catechetice; pentru conformarea în cauzele de trecere dela și la altă confesiune; pentru purtarea matriculelor; și alte asemenea, — toate acestea între marginele canoanelor bisericesci, a statutului organic și a celorlalte regulamente congresuale; eără încât acestea ar lipsi — a face proiectele necesare și ale substerne congresului respective sinodului arhieresc, — spre aprobare;

d) a aduna în tot anul datele statistice și respective a pretinde întregirea lor dela consistoarele eparchiale în privința conscrierii credincioșilor din întreaga provincie metropolitană, — a creșterii și decrescerii

precum și a trecerilor confesionale; a divorțelor, a concubinatelor și a cauzelor lor; a percentualităților de născere, căsătorii și mortalitate; — a numărului parochiilor matere și filiale, a parochiilor, capelanilor, diaconilor și cantorilor, apoi a călugărilor, — și a dotațiunei lor; a numărului bisericilor și caselor parochiale, a stărei și lipsei acestora; — a averii mobile și imobile a comunelor bisericesci; a repartițiunei acestora pentru susținerea tuturor acestora; a fundațiunilor și a stipendiilor, — și toate acestea ale substerne prin consistoriul plenariu la cunoscința congresului dimpreună cu rapoartele deslucitoare și propunerile necesare; — tot asemenea are acest senat:

e) a supraveghia asupra tuturor trebilor de credință, de taine, de predicățiuni, de locurile sfinte, de îngropațiuni, de cântări și de alte ceremonii, — și a esopera în lăturarea abuzurilor, — și a superștițiunilor;

f) a revidă conclusele sinoadelor eparchiali în cestinnile bisericesci, și a face propunerile necesare pentru complanarea diferințelor și introducerea uniformității în toate eparchiile.

§. 27. De competența senatului scolaru se ține:

a) a decide în ultima instanță toate cauzele apelate în trebile scolare;

b) a emite instrucțiunile necesare pentru înaintarea învățământului, pentru întocmirea uniformă și susținerea corespunzătoare a scoalelor inferioare și superioare, a institutelor pedagogice, a convicțelor și a altor asemenea întocmiri pentru creșterea credincioșilor; — pentru întocmirea și procurarea cărților scolare, și a celorlalte recuisite de scoală; — pentru deobligamentul scolaru, pentru cercetarea scoalelor, pentru esaminarea și cualificarea scolarilor, și alte asemenea afaceri, ce taie în sfera învățământului amăsurat îndrumărilor congresuale;

c) a aduna în tot anul dela consistoarele eparchiale datele statistice despre numărul tinerilor deobligăți la scoală, despre numărul frecuanților și absentanților; mai departe despre aceea, că câți studiază pre la scolile profesionale și câți pre la altele? câți se află pre la institutele mai înalte profesori, tehnici? câți teologi, filosofi, juristi, etc.? câți stipendiști din mijloacele proprie ale bisericeii, și câți din cele străine? câte scoli parochiale, normale, gimnasiale, comerciale se află în întreaga provincie metropolitană? Cum sunt dotate? ce avere mobile și imobile au? ce repartițiuni pentru susținerea acestora? ce progres ori regres percentual se manifestează la învățământ, și din ce cauză? — toate acestea are senatul scolaru ale aduna, și ale orându în conspecte sistematice și ale substerne congresului cu rapoartele anuale dimpreună cu proiectele necesare pentru regularea tuturor acestor afaceri.

d) a revidă conclusele sinoadelor eparchiali și a face propunerile necesare la congres pentru aducerea uniformității în toate acele trebi scolare, unde se observează divergențe în procederea diferitelor autorități eparchiale.

§. 28. De competența senatului epitropesc se ține:

a) a administra averea proprie metropolitană, a supraveghia cassa metropolitană și ai da asignațiunile necesare pentru percepte și eroğațiuni, a pregăti bugetele, inventariile și socotelile despre acestea.

b) a supraveghia asupra tuturor afacerilor de contabilitatea metropolitană, de trebile fiscale, tehnice și economice ale metropoliei;

c) a decide în ultima instanță toate cestiunile economice, ce au sosit

pe calea apelațiunei dela consistoarele eparchiali ca senate epitropesci:

d) a aduna dela consistoarele eparchiali toate datele statistice ale averilor și fondurilor bisericesci scolare și fundațiionale din întreaga provincie metropolitană, și combinându în conspecte sumare ale substerne congresului dimpreună cu rapoartele și proiectele sale;

e) pe baza observațiunilor sale a emite îndrumările de lipsă pentru regulata administrare a averilor și fondurilor, pentru conformarea pregătire a inventarelor, socotelilor și bugetelor anuali, pentru precisa censurare și controlă a acestora — pentru regulata încasare a venitelor, și estradarea erogandelor; pentru asigurarea capitalelor, garantarea arăndelor și a chirilor dela realitățile bisericesci din întreaga provincie metropolitană;

f) a priveghia, ca edificiele bisericesci, precum sunt bisericile, casele parochiale și alte asemenea să se zidescă după planuri solide, economice și corespunzătoare scopului.

§. 29. În cât afacerile, ce cad în competența vre unui senat special ar atinge și resortul altui senat, afacerea are a se comunica — mai înainte de a decide — și cu acesta, și în cas de controversă între aceste senate, a se relega la senatul micst.

§. 30. De competența ședințelor estraordinare (septemănare) ale singuratecelor senate se țin toate acele afaceri urgente, ce sunt specificate la competența fie căru senat ordinaru (și lunariu) și nu se pot amâna până la întrunirea acestora.

§. 31. De agendele Referențelor consistoriale se ține:

a) concipiarea tuturor expedițiunilor de natură curentă, precum sunt rapoartele, corespundențele, requisitiunile și ordinațiunile pregătitoare, ce nu sunt rezervate pentru ședințele consistoriale;

b) pregătirea referatelor pentru ședințele consistoriale, și pledarea lor acolo;

c) censurarea și verificarea proceselor verbali sau a protocoalelor ședințelor consistoriale — purtate de notarii ședințelor;

d) elaborarea expedițiunilor asupra concluser consistoriale;

e) suprarevisiunea expedițiunilor puritate și subscrierea lor ca referinte;

f) împlinirea comisiunilor emanate din presidiu sau din ședințe;

g) inițierea și elaborarea afacerilor enumerate în §. 104, 105 partea II.

§. 32. Datorița celorlalți asessori și suplenți e a se presenta și a asista la ședințele consistoriale după seria și timpul prefict, sau amăsurat învitarilor estraordinare, — apoi a consulta și vota asupra referatelor pregătite de referenți, — și în cas de lipsă neapărată a substitui pe referenți ordinaru, și a primi comisiunile, ce nu s'ar pute conrede referenților ordinaru, — toate acestea amăsurat ordinaru presidiale sau consistoriale.

§. 34. De agendele Secretariului consistorial se ține:

a) a purta protocoalele sau procesele verbali în ședințele consistoriale, — sau încât ar fi impeditat la aceasta a grigi din timp, ca presidiul se substitue notari pentru fie-care senat;

b) a defera acele afaceri, ce i se conrede din însărcinare speciale atât în presidiu, cât și în senate, — unde dacă e ales de asesor suplent are vot decisiv, altcum numai informativ;

c) a traduce toate acele reprezentațiuni, rapoarte, protocoale sau alte asemenea acte, ce vin a se substerne regimului de stat în limba maghiară, sau sunt de a se comunica cu autoritățile militari, sau cele din afară în limba germană;

d) a duce direcțiunea cancelariei metropolitane.

(Va urma.)

A doua reprezentațiune.

a Românilor din Deva și respective din comitatul Unia dorei adresată ministrului de culte și iustruc. publ. în cauza înființării catedrei de limba și literatura română la scoalele reale din Deva.

Escelența Voastră, Domnule Ministru!

La 24 Octomvre 1881 mai mulți inteligenți Români din Deva și giur, și au fost luat voia a adresa o petițiune către Escelența Voastră, ca la suprema inspecțiune scolare din țeara întreagă, rogându-se binevoii a dispune „sistemisarea catedrei de limba și literatura română la scoalele reale din Deva, obligatoare cel puțin pentru Români cu oare indestulitoare și cu un profesor ordinariu salarisat și proveșut cu toate emolumentele necesare, asemenea cu ceilalți profesori ordinari dela aceasta scoală; și tot odată, pentru propunerea acestui studiu a numi pe un astfel de individ, carele în limba și literatura română se aibă deplină calificațiune.”

Precând noi subscrietorii acelei petițiuni subscriși și acilea aderam și perseveram la aceea cerere a noastră, noi ceilalți subscriși la aceasta reprezentare, aflând despre petițiunea mai sus memorată, venim uniți cu iniciatorii din prima petițiune, a declara respectuos Escelenței Voastre, completa noastră aderință la pașii de mai sus făcuți de frații noștri conaționali; și așa uniți întru a cere ameliorarea stării actuale a cestiunei sulate, unificându-ne cauza în general și în special, Ve rogăm cu devoțiune, ca se binevoii a privi și a primi aceasta înaintare cumulativă de întocma interesată, ca să se vadă, că spre ținta ajungerei îmbunătățirii stărei culturale, nu este nepăsătoriu pentru noi toți, deslegarea acestei cestiuni în înțelesul cel mai larg al obligamentului inspecțiunei publice, în toate direcțiunile limitate de lege; deci cu toții aflând rezultatul petițiunei mai sus memorate, depus în intimatul Escelenței Voastre, dela 27 Noemvrie 1881 Nr. 35.327, venit la cunoscința noastră prin comunicarea, ce a făcut-o Ilustritatea sa Domnul comite suprem al comitatului Hunedoarei: mărturisim că ni a făcut o penibilă impresiune, conținând acela următoarele: „Ca elevilor de naționalitate română dela scoala reală din Deva, să se tacă posibila învețarea limbei și literaturii române, este deja dispus prin ordinațiunea predecesorului Escelenței Voastre, emanată în anul 1871 Nr. 24752; și cumcă cauza, că prelegerile din limba română dela anul 1876/7 încoace nu s'au continuat: nu este nici guvernul nici directoratul aceluia institut, ci împregiurarea că nu s'au însinuat nici un elev pentru ascultarea acestui studiu estraordinariu; făcându-se tot odată promisiunea, că de loc ce se vor prezenta cel puțin 10 elevi, se va dispune ca prelegerile de limba română împărțite, ca și mai înainte în două cursuri, câte cu 2 oare pe săptămână să se reînceapă earăși în modul de până acum.”

Aceasta înaltă rezoluțiune însă, nu numai nu nea putut mulțami, căci prin ea este respinsă cererea noastră, vedând cât de vitreg suntem tractați, din contră, mai mult ne a umplut inimile de întristare și decepțiune; ceea ce ne îndeamnă ca cu devoțiune se resuscităm cererea noastră amplificată în speranță firmă, că Escelența Voastră la prima noastră petițiune ați primit informare greșită asupra faptului; deci acea informațiune greșită voind noi a o rectifica și emenda,

creдем că vom putea lămuri cestiunea astfel în cât Escelența Voastră veți binevoii a retracta memorata dispozițiune, a da ascultare prezentei reclamațiuni rectificatoare și a ordona ceptuirea petițului nostru mai sus citat.

Motivele pe cari basăm noaua noastră întimpinare, sânt cele următoare:

Înaltul ministeriu de cult și inspecțiunea publică, negresit pētruns de interesul bine priceput al statului, și convins fiind, că un stat poliglot precum este al nostru, numai atunci poate conta cu siguritate la o consolidare și prosperare generală dacă naționalitățile, din cari este el compus, în toate direcțiunile și prin urmare și în cea a inspecțiunei publice, vor fi egal îndreptățite, încă la anul 1869 a stabilit planul de învățământ pentru scoalele reale din toată țeara; în acest plan obiectele ordinare de învățământ sânt: a, Religiunea b, Limba maghiară c, Limba germană d, Una altă limba din patrie, după cerințele provinciei respective e, Limba francesă etc.

Noi așa credem, că sub „altă limbă din patrie” indicată la punctul d.), considerând împregiurările și cerințele acestui comitat, în care dintre 258,584 locuitori peste 230,000 sântem Români, nu se poate înțelege altă, decât cea română; cauza însă, că pentru limba și literatura română, încă cu ocaziunea înființării, aceluia institut de învățământ, n'a fost sistemisată o catedră ordinară, și că aceea n'a fost propusă ca studiu obligatoriu: după convicțiunea noastră nu se poate nici cerca nici afla, în lipsa de elevi, sau ascultători, — fiind și în anul curent numai Români înscriși peste 30 inși; ci aceea cu mai mult cuvânt sar putea afla în nepăsarea organelor dispunătoare, cari omițând nepăsătoriu executarea memoratului plan de învățământ au lăsat ca studiul limbei române, se fie dela acele scoale cu desăvârșire eliminat, și scos dintre studiile obligate.

Astfel ordinațiunea citată a predecesorului Escelenței voastre, precum am dovedit, n'a putut arăta un rezultat favorabil și îndestulitoriu, în acest respect, și cu atât mai puțin se poate accepta vreun rezultat în viitoriu, de oarece însuși corpul profesoral dela aceste scoale, în programa sa de pe anul scolastic 1878/9 se plânge în contra indiferentismului și indolenței dovedite de elevi în privința cercetării studiilor neobligate (pagina 17),

Escelența Voastră cu toate aceste, ați binevoit a ne avisa la fatala ordinațiune dela 4 Octomvre 1871. Nr. 24752, emanată numai după deschiderea numitului institut, și în carea nu se dice nici mai mult nici mai puțin decât că: „propunerea limbei române” „se concede, dar” condiționat, adică eschisiv, numai „pentru acei elevi să fie obligatoare, ai căror părinți sau tutori, cu ocaziunea înscrierii o vor pofti cu toată rezoluțiunea”.

Va se dice: un studiu de atâta importanță, precum este pentru noi limba maternă, a preponderantei majorității din acest comitat, se lasă la buna chipsuire a părinților, tutorilor și la discrețiunea elevilor chiar, cari în frageta lor etate de 10-17 ani, nu pot fi așa de luminați și desvoltați, încât ei înșii se-și poată determina cariera viitoriului și desemna cu rezoluțiune studiile, de cari vor avē folos practic.

Ci, că noi, și putem afirma cu toată pozitivitatea, tot restul inteligenței române din acest comitat, — n'am reclamat încă dela început, în contra acelei ordinațiuni, cauza a fost, în crederea ce am avut în suprema inspecțiune scolară, socotind că înalt aceeași, convingându-se de nepracti-

cabilitatea dispozițiunilor făcute, pe lângă revocarea lor, din propriul seu indemn, sub sarcina datorinței sale legale de a executa legea, și a satisfăce justele pretensiuni ale tutuor de o potrivă: va sistemisa catedra de sub întrebare în un mod practic, adică: ca studiu obligat, cu profesor deplin calificat, ceea ce însă nu numai nu s'a făcut, ci din contră, tot prin regretabilele dispozițiuni ale organelor de inspecțiune a ajuns în deplorable stadiu, în carele se află astăzi.

Dar să ne fie permis a mărturisii și mai franc.

Cauza principală și unică, că limba română astăzi absolut nu se propune, și că ea dela acel institut este de tot proscrisă, se ivesce în aceea batjocuritoare dispozițiune, că propunerea aceluia studiu a fost încredințată astorfel de docenți, cari în cunoscința limbei și literaturii române erau inferiori elevilor chiar; și cari în loc se fie atras pe tinerime la studiarea limbei române, mai mult a înstreinaț'o.

Ceea ce este până la evidență dovedită cu faptul, că până când au fost aplicați institutori de naționalitate română, cari însuși iubeau limba, acel studiu era cercetat de toți elevii români, și de o mare parte din cei de altă naționalitate; și că numai de când au fost instituiți docenți necunoscători de limba română, au încetat elevii de a mai frecuenta acel studiu, nevoind a fi batjocuriti chiar în limba lor maternă, și neputând învăța, dela cei ce înșiși nu sciau.

A aduce și alt exemplu mai marcat credem a fi de prisos.

Dar abstracțiune făcând dela toate aceste, chiar și în cazul, dacă propunerea limbei române nu s'ar fi întrerupt nici pentru un moment; noi nici atunci n'am putē fi mulțamiți cu dispozițiunile făcute în acest respect; de oarece noi tot deauna am cerut și cerem și acum, că limba și literatura română se fie sistemisată și introdusă ca studiu obligatoriu, propus de un profesor ordinariu cum se cade; că-ci altfel nu se va putea corespunde dispozițiunilor legii, cari ordoană ca toți indiviții, să se perfecționeze în limba lor maternă, (art. de lege XLIV din 1868 §. 17.) și că guvernul este îndatorat a înființa la scoalele medie (secundare) pentru fiecare naționalitate catedră de limbă și literatură. (§. 18.)

Măncând din aceste premise, cu durere trebuie se afirmăm, că suprema inspecțiune, era prea rău informată despre starea lucrului și dispozițiunilor legii, când a binevoit a emite vătămătoarele dispozițiuni memorate.

Noi sântem deplini convinși, și aceasta a noastră o convicțiune nu o veți putē reproba nici Escelența Voastră, cumcă în cazul, dacă suprema inspecțiune scolară ar fi aflat ori pe care cale, — chiar și numai via brevi, — că în oare care institut de învățământ, mai cu samă, dacă acela ar fi fost înființat prin contribuiri de ale poporului unguresc, — limba maghiară este batjocurită și proscrisă, precum este cea română la scoalele reale din Deva, cari, precum am aretat în prima noastră petițiune, au fost întemeiată și susținută în mare parte prin contribuiri și ajutoare de ale românilor: numai decât ar fi fost luate cele mai aspre și severe meritate mēsurii, pentru delăturarea aceluia inconvenient, și respectivii causători ar fi devenit esemplificativ reprobați; așa dară și noi Români din această țeară, cari contribuim, cu bani și sânge, la susținerea și apărarea statului asemenea cu celelalte naționalități, ne simțim îndreptății a cere și pretinde chiar, ca se ne bucurăm în acea proporțiune și de beneficiile aceluia; că-ci numai astfel se poate avē un înțeles real sublimul concept de: „egala îndreptățire.”

Escelență!

În petițiunea noastră de mai înainte în adins ne-am reținut de a aduce și alte argumente mai convingătoare și mai numeroase, în spriginirea cauzei de sub întrebare, creșdend, a fi prea deajuns, dacă vom semnala pe scurt faptul, că limba română, dela scoalele reale din Deva, este cu deservirișire eliminată; și nu putem presupune că Escelența Voastră, convingându-se despre adevărul acestei afirmațiuni a noastre veți putea trece cu neatențiune preste aceasta cauză, de importanță atât de vitală pentru noi și pentru țeară chiar.

Am creșut suficient, să aducem la cunoscința supremei inspecțiuni un fapt carele stă în pregnantă contradicțiune cu dispozițiunile luate de legea despre egala îndreptățire a naționalităților; avēnd deplină speranță, că puterea executivă a statului, conform conceptului constituțional aflând faptul va lua fără amânare mēsurile trebuincioase, pentru a se apleca legea cu esactitate; și aceasta o sperăm cu atât mai virtos, fiind-că noi n'am făcut și nici acum nu facem o pretensiune contrarie dispozițiunilor legii și cu atât mai puțin contrarie dreptului etern al naturei.

Și să ne fie permis, Escelență, a ne declara cu toată francheța, că noi absolutamente nu ne am așteptat, nu ne am putut aștepta la un astfel de fatal răspuns, pentru limba noastră maternă, precum este intimatul Escelenței Voastre.

Că-ci limba pentru o națiune este ceea ce este spiritul pentru un corp; o națiune fără limbă, precum un corp fără spiritul vivificatoriu: sânt cadavre; prin urmare noi sântem îndatorați, a ne iubi și conserva limba cu toată căldura și a nisui la cultivarea ei; dar tot atunci sântem în drept a pretinde cu toată rezoluțiunea, că aceasta iubire și nisuință, se ni-se respecte și din partea puterii executive a statului, la acării susținere și apărare, precum am atins, concurem și noi cu bani și sânge în egală proporțiune cu celelalte naționalități conlocuitoare.

Nu putem încheia aceasta reprezentatiune, fără ca să reinprospetăm împregiurarea, că noi în des memorata noastră petițiune anterioară, ca se facilităm sistemisarea catedrei cestiunate, am fost cu considerare chiar și la economisarea cu bugetul statului, cerēnd ca cu ocaziunea suplinirii catedrei de limba germană, carea pe acel timp era în vacanță, să se numească un astfel de individ bine calificat, carele se fie în stare a propune cu succes atât studiul limbei germane, cât și cel al limbei și literaturii române.

Ceea ce însă asemenea a rămas fără efect și rezultat practic.

Drept aceea basați pe motivele mai sus indicate și contând la simțul de dreptare al Escelenței Voastre, de nou venim cu tot respectul a înaita următoarea rogare:

Escelența Voastră să binevoii a ordona cu posibilă urgență sistemizarea catedrei de limba și literatura română la scoalele reale din Deva, ca studiu obligatoriu pentru toți elevii, cari frecventează acele scoale, sau cel puțin pentru elevii români, astfel încât în decursul celor 8 ani, să se propună și termine gramatica, stilistica poetică și literatura limbei române, și a numi un profesor român deplin calificat; eară pentru a se putē satisfăce tuturor cerințelor în acest respect, a dispune propunerea limbei române cel puțin în 18 oare pe săptămână: anuit în 1-a și a 2-a clasă câte 3 oare, eară în celelalte 6 clase câte 2 oare pe săptămână. (Limba maghiară la acel institut se propune în 28 oare pe săptămână). În firmă speranță, că prea justa noastră cerere nu va fi și de astădată refuzată — asigurând pe

Ecselenția Voastră despre respectul înalt, ce ve conservăm, sântem.

Deva în 3 Martie 1882.

Ai Ecselenției Vostre

cu deplin respect:

(Urmează 333 de subscrieri)

Varietăți.

* (Mulțămii publică.) Subscrierile Primăriei și implinesc o parte din cele mai frumoase deserviri esprimând pe această cale cea mai profundă mulțumire și recunoștință atât în numele său cât și al familiilor nenorocite prin incendiul din 28 Faur, 1882, pentru grabnicul și generosul ajutoriu primit și distribuit acelor și anume:

Dela Pre onoratul Domn Advocat, și proprietariu de fabrică în Sadu Victor Sill 20 fl.

Dela patriotul nostru Reverendisimul Domn Protopresbiter în armata c. r. din garnisona Vienei Sava Popoviciu 10 fl. preste tot 30 fl. v. a. Sadu în 3 Aprilie 1882.

Primaria comunală

Ioan Roman, Constatin Popoviciu, jude. notariu.

* (Foc în Reciul din apropierea Mercurii.) Sâmbăta trecută focul ajutat de vânt mare a mistuit la vreo 50 de clădiri economice cuvitele cele mici și cu găini, gâsca, rațe etc. cu tot. — Nu e destulă miserie în țeară, trebuie să mai vină și incendiurile să pustiască și se serăcească.

* (Maghiarisarea mormintelor) nu este decisă, dar a propus o un membru al unei comisii însărcinate cu elaborarea statutelor pentru regularea cimiteriului din Budapesta. Directorul cimiteriului a mai lăsat din preț și în ordonanțele sale, neautorizate de nimenea, a dispus ca numai mormintele din frunte să poarte inscripțiuni maghiare. Magistratul îndrumat la ordine pe director. Începutul inșe e destul de bun și în direcțiunea aceasta.

* (Patroana nenorociților prin incendiu.) Cetim în „Resboiul“ M. S. Regina a bine-voit să adreseze d-lui C. A. Rosetti, președintele comitetului general a presei pentru ajutoriul incendiaților, o scrisoare prin care oferă generosul și puternicul său sprijin pentru succesul acestui opere de binefacere a presei.

Comitetul general a presei s'a adunat a seara, în localul „Curierului financiar, după convocarea preșidentului său care avea să i facă o comunicare importantă. D. C. A. Rosetti a făcut cunoscut că M. S. Regina a bine-voit să ofere presei înaltul său concurs și a dat citire scrisorii ce Augusta noastră suverană i-a adresat. Comitetul a hotărât să puie aceasta operă de binefacere sub patronagiul M. S. Reginei și a însărcinat pe preșidentul său să mulțumească Reginei pentru acest puternic ajutor.

Tot deo-dată comitetul a hotărât ca biletele de loterie să fie colorate cafeniu, spre a nu se confunda de către oamenii simpli cu biletele ipotecare. Întrunirea viitoare s'a fixat Joi, 25 curent, la 3 oare după amiaza.

* Cetim în „Resb.“

† Constantin Bosianu, fost ministru președinte, vice președinte, al senatului României profesor și decan al facultății de drept din București, a încetat din viață, eri (în 21 Martie) dimineață, după o lungă și dureroasă boală. Moartea acestui venerabil și distins cetățean este o dureroasă pierdere pentru țeară.

„Constantin Bosianu a fost un tip pentru România, — a dis primul ministru în Cameră. Se nu uite Românii că el ca avocat și-păstrat în tot-

deauna caracterul de magistrat (aplaude) În toate împrejurările cele grele. a fost împăciuitor între partide, făcând cu această cel mai mare bine națiunii române“ (aplaude prelungite.)

„C. Bosian a fost d. N. Ionescu — cel mai distins dintre profesorii facultății de drept (aplaude) cel mai constant între liberali (aplaude), cel mai sincer între democrați“ (aplaude)

Fericită să-i fie memoria! . . . Să dea Dumnezeu să fie în țeara aceasta mulți români cari să'l imiteze.

Camera a hotărât să asiste în corpore la înmormântarea ilustrului bărbat, și a votat în unanimitate un credit de 4000 lei pentru cheltuelile în-gropăreii în socoteala statului.

Ceremonia însoțită de o funeală loc mână, 23 curent, oara 1 p. m. la biserică Sărințar, de unde cortegiul va porni cimitirul Șerban-Vodă.

* (Regina Margherita și eticheta curței.) „Pungolo“ povestesc, că în ziua anului nou trecut, s'a dus ca de obicei, corpul diplomatic cu damele sale spre felicitare în Quirinal. De o parte steteau d-nii, de alta damele, pe când părechea regală mergea împrejur. De odată regina Margherita se opresce, face semn damei de onoare, marchisa Montereno, să se apropie și i șoptesc ceva la ureche. Aceasta se întoarce apoi către ambasadorul german de lungă dânsa, baronul Keudell și i șoptesc de asemenea ceva. Lumea era curioasă. Prin sală începu se vorbească lumea, că regele Umberto a declarat război împăratului german prin gura plăcută a soției sale.

Dar baronul Keudell zimbea vorbind cu dama de onoare, apoi alergă la soția ambasadorului belgian și luându-o la o parte, i dăce cu o voce ce cam tremură: „Doamnă, am o solie către d-v. Regina a observat, că șleplul rochiei d-v. n'are lungimea prescrișă de eticheta Curței.“ Dama era aproape să leșine. Dar ea venindu'i în fire, declară solemn ambasadorului, că încă în acea zi va convinge pe Regina, că conștiința sa este curată de ori-ce crimă contra etichetei Curței. Îndată ce s'a îmbrășiat lumea, dama ceru foarfeci, își tăe șleplul, care o costasă 10,000 frauci și o trimise damei de curte spre a se convinge de lungimea ei conformă etichetei.

Ast fel Europa a scăpat de urmările unui conflict italiano-belgian.

* (Premiul Năsturel.) „Gazete de Roum“ spune că Academia română a hotărât, cu 17 voturi contra 3, ca premiul Năsturel să se dea d-lui R. P. Ștefanescu Cernăuți pentru scrierea s'a în 3 volume, *Catichelic*.

* (Bugetele României) s'a votat mai toate. În ședința de ieri Camera a aprobat mai fără nici o discuțiune bugetul ministrului de interne, al celui de externe și al consiliului de ministri. La bugetul internelor, d. P. Ghica propusese desființarea tuturor suprefecțiilor, dar Camera n'a primit.

Posta din urmă.

Dela Odessa s'a telegrafat că ucigașii lui Strelnicoff sunt prinși, se cheamă: Cossogovski și Ștepanov, au fost judecați la moarte și luni fură și spânzurați.

Colectă.

Pentru cei arși în Săcel au intrat la Redacțiunea acestei foi dela:

Esc. Sa P. Archiepp. și Metropolit Miron Romanul 10 fl., P. Archireu și vicariu archieppesc Nicolae Popea 3 fl., Dr. Nicolae Maier prof. 3 fl., Elie Măcelariu cons. guvern. 3 fl., P. Protos. Dr. Ilarie Pușcariu 1 fl., An. Trambitaș as. con. 1 fl., Dr. Ioan Moga medic 3 fl., Ioan Bechnitz ases. cons. 1 fl., Nicolae Cristea 1 fl., Za-

charie Boiu ases. cons. 1 fl., Ioan Popescu prof. 1 fl., Partenie Cosma adv. 1 fl., Iosif Șuluț jud. reg. 1 fl., V. Roman director 1 fl. (Va urma.)

Loterie.

Mercuri în 5 Aprilie 1882.
Sibiu: 69 55 66 45 31

Bursa de Viena și Pesta Din 4 Aprilie 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur	188.70	118.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	90.25	90.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	108.75	108.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	94.—	—
Împrumutul drumurilor de fer ung. Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	133.25	133.—
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorșire	97.50	97.50
Obligațiuni urbariale temeșane . Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșire	96.25 96.50	96.5 96.—
Obligațiuni urbariale transilvane. Obligațiuni urbariale croato-slavonice	96.25 96.25	96.50 96.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decime de vin	99.—	—
Datorie de stat austriacă în hârtie Datorie de stat în argint	96.— 75.90	96.75 75.75
Renta de aur austriacă	76.55	76.25
Sorși de stat dela 1860	98.—	93.25
Acețiuni de bancă austro-ung.	129.25	129.50
Acețiuni de credit austr.	818.—	820.—
Acețiuni de bancă de credit ung. Sorși ungurești cu premii	328.70 311.25	328.— 311.50
Sorși ungurești cu premii	118.50	118.50
Sorși de regularea Tisei	109.75	109.75
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	99.30
Argint	—	—
Galbun	5.62	5.60
Na oleon	9.42	9.49
100 marce nemșeci	58.60	58.55
London (pe polița de trei luni)	119.70	119.75

Nr. 42. [47] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii de capelan lângă neputinciosul paroch din comuna Rod-protopresbiteratul Mercurii, Ioan Florian, se deschide concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare.

Venitul anual pentru capelan este 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post să și adreseze petițiunile lor instruate conform legilor în vigoare oficiului protopresbiterat al Mercurii.

Din ședința comitetului parochial a comunei Rod, ținută la 27 anuaru 1882.

Ioan Droc m. p., Ioan Genie m. p., adm. prot. ca președ. notariu.

Nr 774 civ. 1882.

[44] 3—3

EDICT.

În cauza comunei Tonáz peto segregarea pădurei și a pășunițului întrând în valoare sentința adusă în cestiuinea de permisibilitate, termenul de petrare pentru începerea lucrărilor pregătitoare se statorosec **pe 5 Maiu 1882 și zilele următoare**, la care se citează a se infățișa cei interesați, căci la din contră vor ave a suferi urmările legale.

Dej în 18 Februarie 1882.

(L. S.)

Antonie Veszprimi m. p., judele petractor.

Nr. 363.

[45] 3—3

Publicare de licitațiune.

Pentru **liferarea de 952 metrii cubici de lemne de ars** pentru Institutul reg. ung. pentru alienați în Sibiu și anume pentru timpul dela 1882 până la 1883 se escrie în înțelesul înaltei ordinațiuni ministeriale din 18 Martie a. c. Nr. 13,490 un nou concurs.

Oferte — scrise, provădate cu timbru de 50 cr. conținând 200 fl. v. a. vadiu, și sigilate — pentru această liferare au a se înainta la subsemnata Direcțiune până în **22 Aprilie anului curătoriu la 11 ante amezii**. În ele trebuie să fie descrișă lungimea și grosimea lemnelor oferite, asemenea aceea: că pentru cât voesce oferentul a aduce metrul cubic de lemne de fag, și pentru cât cel de stejariu.

Oferte, cari nu corespund acestei publicări, ori cari sosesc întârziate nu se vor lua în considerare.

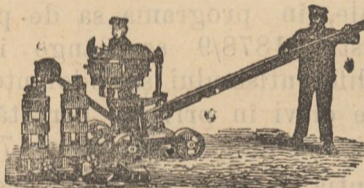
Sibiu în 28 Martie 1882.

Diracțiunea institutului reg. ung. pentru alienați.

[14] PENTRU POSESORI DE ȚIGLĂRII 4—6

recomând mașinile mele de mână, cai și vapor pentru a fabrica cu ele eftin tot felul de cărămiși, țigle, scouri etc. cu deosebire

teasurile de mână continuu lucrătoare,

care față cu alte metode de fabricațiune ofer avanta-gele cele mai însemnate și cruțările cele mai mari. Aceste au lipsă a fi servite de doi oameni spre a produce **4000 de pietri frumoase** și se potrivește deosebit la **tescurea de lespeși** pentru **trotoare și coridoare**, la **tescurea de pietri nealterabile în foc de pietri din năsip din var și cement**, la **cărămiși de sgară** etc. precum și la retescuirea pietrilor de jumătate uscate în aer și căror li se deduse formă.

Prospecte gratis.

Ludovic Jäger, fabricant de mașine în Ehrenfeld-Köln a/Rh.

Zambach și Gavora,

în Budapesta strada Vațului (Vaczi utca) Nr. 17.

Fabrică de vestminte și requisite bisericesci

de rit catolic și grec.

Felon sau Odejdie, sacos stihare, dalmatice, baldachine, prapori, flamuri, covoare de altare, potire, liti-

ere, cădelnițe, pacifcale, candel, polican-dre, ripide, chivot, Evanghelie, etc.

Steaguri de societăți și pentru manufacturiste.

Comandele se esecutează prompt

Obiectele care nu convin se schimbă. [157] 28—30